

**REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD ZAGREB
GRADSKI KONTROLNI URED**

KLASA: 052-01/21-001/131
URBROJ: 251-04-22/001-21-7
Zagreb, 16. kolovoz 2021. godine

**GRADONAČELNIK GRADA ZAGREBA
Tomislav Tomašević, mag. pol.**

Predmet: Prijava – sumnja na lažiranje dokumentacije za grobno mjesto (M. Bandić)
- Izvješće, dostavlja se

Poštovani,

Gradski kontrolni ured je 10. srpnja 2021. godine zaprimio anonimni podnesak u kojem se navodi sumnja na lažiranje službene dokumentacije vezano za zaštićeno kulturno dobro te zasnivanje grobnog mjesta za ukop M. Bandića na groblju Mirogoj izvan granica bilo kojeg grobnog polja, na mjestu koje nije predviđeno za ukope.

Nalazi kontrole koju je ovo tijelo provelo temelje se na dostavljenoj dokumentaciji i pisanim obrazloženjima Zagrebačkog holdinga d.o.o. – Podružnice Gradska groblja (dalje u tekstu: *Gradska groblja*) i Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode (dalje u tekstu *Zavod*).

KLJUČNI NALAZI:

- Procedura za zasnivanje novih grobnih mjesta i grobnih polja kod ukopa znamenitih osoba nije definirana, već se, na prijedlog ponuđenih mjesta od strane Podružnice Gradska groblja, obitelj znamenite osobe izjasni koje mjesto od ponuđenih prihvaća.
- Gradska groblja su temeljem prijašnje prakse dodala i zasnovala grobna mjesta za M. Bandića, jer se definiranje proširenja grobnog polja i postupak zasnivanja grobnog mjesta ne nalazi u zakonima i propisima koji reguliraju problematiku izgradnje i uređenja groblja.
- U skladu s čl. 11. Zakona o grobljima (NN 19/98, 50/12 i 89/17), a temeljem čl. 62. i 63. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN, 69/99) ishodeno je Rješenje o prethodnom odobrenju za predmetno grobno mjesto Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode, ne i za radove izgradnje i izvedbe nadgrobno uređaja tj. spomenika i postavljanja rasvjete.
- U skladu s čl. 5. a. Odluke o dopuni Odluke o grobljima (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 24/19) dodijeljeno je grobno mjesto na korištenje za ukop znamenite osobe M. Bandića. Iznimka u odnosu na ostale znamenite osobe odnosi se na korisnika grobnog mjesta, gdje je u slučaju M. Bandića u Zaključku o dodjeli grobnog mjesta

navedeno da se grobna mjesta dodjele na korištenje Gradu Zagrebu, a kod ostalih su korisnici obitelj – korisnik plaća trošak ukopa i grobnice.

- Uprava groblja dužna je sukladno čl. 13. Zakona o grobljima (NN 19/98, 50/12 i 89/17) donijeti Rješenje o dodjeli grobnog mjesta na korištenje, **isto nije doneseno**, jer prema obrazloženju v.d. voditelja Gradskih groblja, Grad Zagreb nije platio naknadu, a Rješenje izdaju tek nakon podmirenja svih nastalih troškova.
- Kontrolom je utvrđeno da potraživanja od strane Gradskih groblja prema Gradu Zagrebu i obveze Grada Zagreba prema Gradskim grobljima za naknade za dodjelu grobnih mjesta nisu usklađene. Gradska groblja na dan 28.07.2021.g. iskazuju iznos potraživanja od **366.235,00 kuna**, koji se odnosi na naknade za dodjelu grobnih mjesta za 10 pokopanih znamenitih osoba, uključujući i M. Bandića, a iz financija Grada Zagreba navode da računi nisu zaprimljeni, niti evidentirani. Uz navedene račune za naknade još postoji dug vezna uz pokop M Bandića u iznosu **1.829,58 kn** koji se odnosi na troškove ispraćaja i ukopa te na iznos **100.000,00 kn**, koji se odnosi na betonsku grobnicu za 6 osoba TIP 2/P.

ZAKONSKA REGULATIVA VEZANA UZ IZGRADNJU I UREĐENJE GROBLJA

Izgradnja, korištenje i upravljanje grobljem definirano je Zakonom o grobljima (NN 19/98, 50/12 i 89/17);

- u čl. 10. navodi se da grobljem upravlja uprava groblja, da upravljanje grobljem razumijeva dodjelu grobnih mjesta, uređenje, održavanje i rekonstrukciju groblja (promjena površine, razmještaj putova i sl.) na način koji odgovara tehničkim i sanitarnim uvjetima, pri čemu treba voditi računa o zaštiti okoliša, a osobito o krajobraznim i estetskim vrijednostima;
- u čl. 11. navodi se da groblja koja su po svojim parkovnim obilježjima i značajkama proglašena spomenicima parkovne arhitekture treba održavati i obnavljati sukladno posebnim propisima (Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara);
- u čl. 13. navodi se da uprava groblja daje grobno mjesto na korištenje na neodređeno vrijeme uz naknadu te o tome donosi rješenje. Za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu, a visinu naknada utvrđuje uprava groblja u skladu s uvjetima i mjerilima propisanim odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave (Podružnica Gradska groblja ima definirane Cjenike).

Pravilnikom o grobljima (NN 99/02) uređuju se osnovni normativi o prostornim i tehničkim uvjetima kod planiranja groblja i pratećih građevina (prostor namijenjen za groblja, vrsta groblja sukladno površini, izgradnja novih i proširenje postojećih groblja, dimenzioniranje groblja, građevine i pripadajući prostori groblja);

- U čl. 7. Pravilnika navodi se da grobno polje ne smije imati više od 200 grobnih mjesta. Grobno polje je dio unutrašnje grobne površine, koji se sastoji od jednog ili više grobnih redova. Grobno je polje u načelu obrubljeno glavnim grobnim stazama/alejama (samo definiranje proširenja grobnog polja i postupak zasnivanja grobnog mjesta ne nalazi se u zakonima i propisima koji reguliraju problematiku izgradnje i uređenja groblja).

Odluka o grobljima (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 24/17) određuje mjerila i način dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, uvjete i mjerila za plaćanje naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje i godišnje grobne naknade, vremenske razmake ukopa u popunjena grobna mjesta i način ukopa nepoznatih osoba, održavanje groblja i uklanjanje otpada s groblja te uvjete upravljanja grobljem;

- U čl. 5. Odluke navodi se da Podružnica Gradska groblja dodjeljuje grobno mjesto na korištenje na neodređeno vrijeme te o tome donosi rješenje (nije definiran postupak dodjele grobnog mjesta). Isti čl. navodi da se za dodjelu grobnog mjesta na korištenje plaća naknada Podružnici Gradska groblja (prilikom dodjele grobnog mjesta – čl. 17. Odluke), a za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu Podružnici Gradska groblja (visinu naknada utvrđuje Podružnica Gradska groblja – čl. 15. Odluke).
- U čl. 10. Odluke se navodi da pravo ukopa u grobno mjesto ima korisnik i članovi njegove obitelji, ako korisnik ne odredi drugačije.
- U čl. 30. Odluke se navodi da je Podružnica Gradska groblja dužna pratiti gradnju grobova prema položajnom planu grobnih mjesta i grobnica u skladu s tehničkim i sanitarnim uvjetima, zaštititi okoliša, krajobraznim i estetskim vrijednostima.

Odlukom o dopuni Odluke o grobljima (Službeni glasnik Grada Zagreba broj 24/19) dodan je Odluci članak 5. a, koji definira:

- da se korisniku pravnoj ili fizičkoj osobi može na neodređeno vrijeme dodijeliti grobno mjesto na korištenje za ukop znamenite osobe, koja je posebno važna za Grad Zagreb i Republiku Hrvatsku;
- dodjelu grobnog mjesta iz stavka 1. ovoga članka predlaže gradonačelnik Grada Zagreba na inicijativu Povjerenstva za dodjelu grobnog mjesta za ukop znamenite osobe (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo);
- Povjerenstvo imenuje gradonačelnik Grada Zagreba i sastoji se od sedam članova, odnosno od po jednog predstavnika gradskoga upravnog tijela nadležnog za kulturu, obrazovanje, sport, međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, zaštitu spomenika kulture i prirode, zdravstvo i gospodarstvo. Zadaća Povjerenstva je podnošenje inicijative gradonačelniku Grada Zagreba za dodjelu grobnog mjesta na korištenje za ukop znamenite osobe;
- naknada za dodjelu grobnog mjesta na korištenje iz stavka 1. članka 5.a. plaća se iz proračuna Grada Zagreba.

KRONOLOGIJA:

Dana 20. srpnja 2021.g. je zaprimljeno očitovanje i dokumentacija Zagrebačkog holdinga d.o.o. – Podružnice Gradska groblja, koja je tijekom kontrole nadopunjavana, a u kojoj se navodi:

- Procedura zasnivanja grobnog mjesta za potrebe ukopa znamenite osobe (u slučaju M. Bandića, na zahtjev obitelji (28.02.2021.) – (supruga V. Bandić i članovi *Odbora za organizaciju komemoracije*¹) navedeni su se, tijekom očevida na groblju, izjasnili o željenoj lokaciji grobnog mjesta (bilo im je predloženo više mjesta, ali im ostala nisu bila prihvatljiva). Zatim je Podružnica Gradska groblja uputila Zahtjev za zasnivanje grobnih mjesta (28.02.2021.), budući da ista nisu bila zasnovana, Gradskom zavodu za zaštitu spomenika kulture i prirode (u daljnjem tekstu Zavod), temeljem čl. 62. i 63. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN, 69/99), koji je sadržavao fotografiju predloženog grobnog mjesta i dijelove plana groblja s označenim mjestom. Predstavnicima Zavoda su izvršili uvid na terenu te je Zavod donio *Rješenje*² o prethodnom odobrenju za predmetno

¹ Temeljem čl. 60.st.1. t.24. Statuta Grada Zagreba (SG 23/16;2/18;23/18;3/20;3/21) zamjenica gradonačelnika koja obnaša dužnost gradonačelnika je 28. veljače 2021., donijela Zaključak o osnivanju i imenovanju Odbora za organizaciju komemoracije i posljednjeg ispraćaja gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića (KLAS:023-05/21-03/2;URBROJ:251-03-02-21-1). Odbor sačinjavaju: Jelena Pavičević Vukičević – predsjednica, Olivera Majić, Miro Laco, Ivica Lovrić, Tedi Lušetić, Gzim Redzepi, Pavle Kalinić, Mirka Jozić, Krešimir Ladešić, Andrea Šulentić, Ivanka Milidrag, Ana Stavljinčić Rukavina, Ana Stojić Deban, Željko Lončarić - članovi

² KLASA:UP/I-612-08/21-06/115; URBROJ:251-18-03/004-21-2 OD 28. veljače 2021.

grobno mjesto (28.02.2021.). Zatim se grobno mjesto zasnovalo u Grobnom očevidniku te Podružnica Gradska groblja upućuje prijedlog dodjele grobnog mjesta na korištenje (elektronskom poštom 01.03.2021.) sukladno čl. 5.a, stavak 2. Odluke o grobljima (Službeni glasnik Grada Zagreba 24/17 i 24/19) Povjerenstvu za dodjelu grobnog mjesta za ukop znamenite osobe. Članovi povjerenstva od 03.07.2020.g. su Milana Vuković Runjić, Ivica Lovrić, Milan Pavelić, Vesna Šimić, Vjekoslav Jeleč, Mirka Jozić i predsjednica povjerenstva Andrea Šulentić, koja je potpisala 1. ožujka 2021. Prijedlog za dodjelu grobnog mjesta za ukop znamenite osobe – Milana Bandića u kojem se navodi - Groblje: Mirogoj, Odjel: RKT, Grobno polje:112a, Razred1 i Grobna mjesta br. 18/1 i 18/2, a članovi povjerenstva su mailom potvrdili da su suglasni s dodjelom (dostavljeni dokazi o suglasnosti za 6 članova, za Mirku Jozić nije dokumentirana suglasnost). Na temelju Prijedloga povjerenstva zamjenica gradonačelnika je donijela 1. ožujka 2021.g. *Zaključak o dodjeli grobnog mjesta*³ u kojem je navedeno da se ista (dva) dodjeljuju **na korištenje Gradu Zagrebu**. Naknada za dodjelu grobnog mjesta na korištenje iz stavka 1. članka 5.a. plaća se iz proračuna Grada Zagreba, međutim korisnik (sukladno dosadašnjoj praksi korisnik je obitelj) plaća troškove pokopa, u ovom slučaju korisnik je sukladno Zaključku Grad Zagreb.

- Nadalje se u obrazloženju navodi da su na poziv Odbora za organizaciju komemoracije i posljednjeg ispraćaja gradonačelnika 28. veljače 2021.g. pozvani svi djelatnici koji su sudjelovali u procesu dodjele grobnog mjesta da se odazovu na radna mjesta kako bi se što hitnije izvršila potrebna procedura i pristupilo organizaciji ispraćaja (navode da su pozivi upućeni telefonski, pa nemaju pisani trag).
- U očitovanju Gradskih groblja je dostavljen položajni plan predmetnog grobnog polja te se navodi da je grobno polje 112a smješteno na površini sa sjeverne vanjske strane malih Arkada i pristupne grobne ceste između 112 i 112a polja, što podrazumijeva i kompletnu zelenu površinu na tom dijelu koja se održava i unutar koje je moguće dodati nova grobna mjesta. Navode da postoji dugogodišnja praksa i niz primjera da su se na isti način dodavala i zasnivala grobna mjesta (dostavljen položajni plan za polja 111f i 135b).
- Dostavljene su skice i prijedlog položaja grobnog mjesta M. Bandića, koji je izradio arhitekt Marijan Hrzić, a sukladno kojem je i osnovano grobno mjesto.
- Pojašnjeno je da su reflektori postavljeni na inicijativu Odbora za organizaciju komemoracije i posljednjeg ispraćaja gradonačelnika te da se smatralo da navedeno ne podrazumijeva zahvat u prostoru te time narušava postojeću vizuru groblja Mirogoj, da su postavljeni privremeno, jer je u tijeku priprema konačnog rješenja rasvjete na groblju Mirogoj. Zavod u svom *očitovanju*⁴ naglašava da za radove izgradnje i izvedbe nagradnog uređaja tj. Spomenika i postavljanje reflektora nije izdao rješenje o prethodnom odobrenju. *Rješenjem o prethodnom odobrenju za zasnivanje grobnog mjesta*⁵ navedeno je da „za ostale radove izgradnje i izvedbe nadgrobno uređaja tj. spomenika potrebno je ishoditi prethodno odobrenje ovog Zavoda“
- S obzirom da Rješenje o dodjeli grobnog mjesta na korištenje, koje izdaju Gradska groblja do pisanja ovog Izvješća nije izdano, vršitelj dužnosti voditelja Podružnice Gradska groblja naveo je da „Rješenje o dodjeli grobnog mjesta na korištenje i dalje nije izdano budući da Zagrebački holding d.o.o. podružnica Gradska groblja izdaje rješenja po podmirenju svih nastalih troškova, a na temelju usmene komunikacije s osobama iz Odbora za organizaciju komemoracije i posljednjeg ispraćaja gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića nisu dobili pravovremene informacije o uredu na koji je nastale troškove potrebno fakturirati kako bi isti bili podmireni.“

³ KLASA:363-01/21-01/163; URBROJ:251-03-02-21-2 od 1. ožujka 2021.

⁴ KLASA:052-01/21-001/141; URBROJ:251-18-03/007-21-3 od 26. srpnja 2021

⁵ KLASA:UP/I-612-08/21-06/115; URBROJ:251-18-03/004-21-2 OD 28. veljače 2021.

- Podružnica Gradska groblja poslala je 26. srpnja 2021.g. dopis Gradu Zagrebu vezano za troškove grobnice, ukopa, plaćanja računa za naknadu za grobna mjesta, kako bi se Grad Zagreb izjasnio hoće li prema Zaključku o dodjeli grobnog mjesta korisnik biti Grad Zagreb ili ne, te koji će ured snositi nastale troškove.
- U dodatnim pojašnjenjima dostavljeni su računi za naknadu za dva grobna mjesta za M. Bandića izdani 23.07.2021.g. od ZGH d.o.o. Podružnice Gradska groblja naslovljeni na Grad Zagreb (RNG-2021-3371/00/13000003/1 na **28.335,00kn** i RNG-2021-3370/00/13000003/1 na **28.525,00 kn**). Također su dostavljene dvije Zaključnice (jedna izdana je 2.3.2021.g. na iznos **1.829,58 kn**, koja se odnosi na troškove ispraćaja i ukopa te Zaključnica od 23.7.2021. g. na iznos **100.000,00 kn**, koja se odnosi na betonsku grobnicu za 6 osoba TIP 2/P).

Prema očitovanju v.d. voditelja Gradskih groblja troškove ukopa i grobnice plaćaju korisnici grobnog mjesta, a u Zaključku zamjenice gradonačelnika o dodjeli grobnog mjesta za M. Bandića navedeno je da se grobna mjesta za M. Bandića dodjele na korištenje Gradu Zagrebu, stoga Zaključnice glase na Grad Zagreb i nisu poslone u formi računa dok Grad Zagreb ne potvrdi hoće li korisnik grobnih mjesta uistinu biti Grad Zagreb.

Dana 27. srpnja 2021.g. Gradski kontrolni ured je zaprimio očitovanje Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u kojem je navedeno:

- da je zaprimljen Zahtjev Gradskih groblja za zasnivanje grobnog mjesta s pripadajućom dokumentacijom i dopunjenom tehničkom dokumentacijom te da je isti zbog hitnosti istog dana obrađen (28.02.2021. godine);
- da je u dokumentaciji koju potpisuju Gradska groblja bio naveden i položaj novog grobnog mjesta i pripadnost grobnom polju, a koje je sukladno čl. 30. Odluke o grobljima u nadležnosti Gradskih groblja;
- da u izdavanju rješenja o prethodnom odobrenju za zasnivanje dva grobna mjesta na grobnom polju 112A, na groblju Mirogoj, Zavod nije izdao posebne uvjete budući da u skladu s čl. 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara nije u obvezi utvrditi iste ukoliko to nije potrebno;
- da za daljnje radove izgradnje i izvedbe nadgrobnog uređaja tj. spomenika i postavljanje reflektora, za grobno mjesto M. Bandića, Zavod nije izdao rješenje o prethodnom odobrenju.

Dodatno je kontrolom utvrđeno da potraživanja od strane Gradskih groblja prema Gradu Zagrebu i obveze Grada Zagreba prema Gradskim grobljima za naknade za dodjelu grobnih mjesta nisu usklađene. Gradska groblja na dan 28.07.2021.g. iskazuju iznos potraživanja od **366.235,00 kuna**, koji se odnosi na **naknade za dodjelu grobnih mjesta** za 10 pokopanih znamenitih osoba uključujući i M. Bandića. Gradska groblja navode da su računi za naknade ispostavljeni i poslani preko sustava e-račun, a iz financija Grada Zagreba navode da računi nisu zaprimljeni, niti evidentirani. Dalje iz Grada Zagreba navode da sustav e-računa ne registrira račune na kojima nije naveden ured Grada Zagreba na koji se računi knjiže, a iz Gradskih groblja navode da kod ispostavljanja računa nisu od Grada Zagreba dobili informaciju na koji ured nasloviti račune, pa su iste naslovili samo na Grad Zagreb. Stoga predlažu da se definira procedura na način da Grad Zagreb nakon donesenog Zaključka o dodjeli grobnog mjesta ispostavi narudžbenu na iznos naknade s naznakom na koji ured nasloviti račune.

U nastavku je tablični prikaz dugovanja Grada Zagreba za naknade za dodjelu grobnih mjesta pokopanih znamenitih osoba, koji je dostavljen od Gradskih groblja:

Faktura br.	Datum fakture	Datum dospijeća	Iznos fakture	Pokojnik
2020-8682	28.9.2020.	10.10.2020.	28.125,00	Rajko Dujmić
2020-8683	28.9.2020.	13.10.2020.	28.125,00	Branko Lustig
2020-8684	28.9.2020.	13.10.2020.	28.125,00	Branko Lustig
2020-10351	9.11.2020.	24.11.2020.	28.125,00	Mladen Kušec
2020-10352	9.11.2020.	24.11.2020.	28.125,00	Slaven Zambata
2020-11521	30.11.2020.	2.12.2020.	28.125,00	Anto Kovačević
2020-11522	5.12.2020.	19.12.2020.	28.125,00	Krunoslav Slabinac
2021-2588	26.2.2021.	11.3.2021.	28.125,00	Zlatko Saračević
2021-3368	17.3.2021.	1.4.2021.	28.125,00	Zlatko Kranjčar
2021-3369	17.3.2021.	1.4.2021.	28.125,00	Ivan Kožarić
2021-4886	26.4.2021.	11.5.2021.	28.125,00	Ivan Kožarić
2021-3370	17.3.2021.	1.4.2021.	28.525,00	Milan Bandić
2021-3371	17.3.2021.	1.4.2021.	28.335,00	Milan Bandić
UKUPNO			366.235,00	

Napominjemo da pored navedenog duga za naknade iskazanog u tablici još postoji dug vezan uz pokop M. Bandića u iznosu **1.829,58 kn** koji se odnosi na troškove ispraćaja i ukopa te na iznos **100.000,00 kn**, koji se odnosi na betonsku grobnicu za 6 osoba TIP 2/P.

S poštovanjem,

ZAMJENICA PROČELNIKA

mr. Klaudija Matuč

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Zamjenica gradonačelnika – dr.sc. Danijela Dolenc
3. ZGH – predsjednik uprave, Nikola Vuković;
ul. grada Vukovara 41, Zagreb
4. Gradska groblja – v. d. Rogo Gruja,
Aleja Hermana Bollea 27, 10000 Zagreb
5. Spis